
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2013:9

HBT-certifikat

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2013:54 där det föreslås att kyrkostyrelsen ska uppmuntra stiftens att genomföra HBT-certifikat på Svenska kyrkans arbetsplatser. Utskottet menar att det kan behövas uppmuntran för att arbetet ska fortsätta och tillstyrker därför motionen.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2013:54.

Motionens förslag

Motion 2013:54 av Irene Gustafsson, HBT-certifikat

Kyrkomötet beslutar att uppdraga till kyrkostyrelsen att uppmuntra alla stift att sträva efter att i möjligaste mån genomföra HBT-certifikat på arbetsplatser i Svenska kyrkan.

Bakgrund

Inledningsvis kan noteras att begreppet hbt, homo- och bisexuella samt transpersoner, numera inte sällan ersätts med hbtq, så till exempel i kyrkostyrelsens skrivelse till kyrkomötet KsSkr 2013:2 som refereras längre fram i betänkandet. Q står för begreppet queer. Queer beskrivs som ett begrepp som vill visa ett kritiskt förhållningssätt till normer och kan handla om både kön och sexuell läggning. Queer används av en del som en identitet och uttrycker då en önskan att slippa identifiera sig.

Frågans tidigare behandling

Efter det omfattande arbete som skedde med anledning av skriften *Homosexuella i kyrkan – ett Svenska kyrkans samtalsdokument* kring 2002 har en del utbildningsinsatser genomförts inom Svenska kyrkan. Några sådana beskrivs i Kyrkolivsutskottets betänkande *Utbildning i HBT-frågor* (KI 2009:9), bland annat samarbetsprojektet *Normgivande mångfald* som Svenska kyrkans Församlingsförbund deltog i.

I kyrkomötet har motioner om utbildningsinsatser inom hbt-området behandlats både 2009 och 2010. År 2009 föreslogs i en motion (Mot 2009:5) att kyrkomötet skulle besluta att kyrkomötesledamöterna ska utbildas i hbt-frågorna och att kyrkostyrelsen skulle uppmuntra stiftens att starta utbildningar för anställda och förtroendevalda. Kyrkolivsutskottet, som föreslog avslag till motionen,

uttalade att församlingar bör uppmuntras till kontinuerlig utbildning i mångfaldsfrågor men menade samtidigt att all utbildning ska vara frivillig. Utskottet förordade vidare ett vidgat perspektiv på samlevnadsfrågan där människosyn och etik får genomsyra samtalet, och föreslog att ett seminarium om samlevnadsfrågorna skulle anordnas vid nästföljande kyrkomöte (KI 2009:9). Motionen avslogs av kyrkomötet.

Vid 2010 års kyrkomöte väcktes en liknande motion (Mot 2010:44) med två förslag till uppdrag till kyrkostyrelsen, dels att utreda om en hbt-utbildning skulle kunna genomföras för kyrkomötets ledamöter, dels att uppmuntra stiften att starta utbildningar i hbt-frågor för anställda, ideella och förtroendevalda. Kyrkolivsutskottet menade att utbildning i seminarieform under kyrkomötes-sessionen inte krävde en utredning. Med hänvisning till resonemanget i det föregående årets betänkande om frivillighet föreslog utskottet avslag till motionens förslag (KI 2010:2). Kyrkomötet beslutade dock att, med anledning av punkt 2 i motionen, uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra stiften att starta utbildningar i hbt-frågor för anställda, ideella och förtroendevalda.

Enligt kyrkostyrelsens rapport till årets kyrkomöte (KsSkr 2013:2) har kyrkokansliet inventerat det befintliga utbildnings- och informationsmaterialet som finns inom hbtq-området samt de utbildningar som stiften genomför. En nationell tredagars pilotutbildning med plats för två representanter från varje stift genomfördes i oktober 2012. Därefter har stiften rapporterat sitt utvecklingsarbete och de utbildningar som har genomförts och som planeras efter att pilotutbildningen genomfördes.

HBT-certifiering

Sedan 2008 erbjuder RFSL, Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter, hbt-certifiering, ”som innebär ett synliggörande av att en organisation arbetar strategiskt i syfte att erbjuda en god arbetsmiljö för anställda och ett respektfullt bemötande av patienter/klienter/brukare utifrån ett hbt-perspektiv”. Certifieringsarbetet innebär ett åtagande där en överenskommen genomförandeplan, innefattande utbildningsinsatser och annat internt utvecklingsarbete, ska följas. Genomförandet beräknas ta 6–8 månader och för certifikatets utfärdande krävs att ett antal kriterier uppfylls. På internet har RFSL lagt ut en lista på verksamheter som har genomfört ett sådant certifieringsarbete.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2013:54.

I sitt yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2013:2 uttryckte utskottet oro över att det tar lång tid för vissa frågor att få genomslag lokalt i församlingarna. Som exempel nämndes frågor om hbt där utvecklingsarbetet enligt utskottet på sina håll går mycket långsamt.

Uppenbarligen varierar öppenheten gentemot hbtq-personer inom Svenska kyrkan trots utbildningsinsatser. Några ledamöter menar att motionens förslag slår in öppna dörrar, andra att det finns mycket kvar att göra. Utskottet framhåller att alla människor, oavsett sexuell identitet, ska kunna känna sig hemma i Svenska kyrkans församlingar. Motionsyrkandet är förhållandevis försiktigt formulerat men den föreslagna åtgärden anses ändå kunna fungera just som uppmuntran att gå vidare med arbetet och även genomföra certifiering. Därför tillstyrker utskottet motion 2013:54.

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg, ordförande

Leena Björstedt, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Mary Österström, Helena Nordvall, Kristina Sandström, Hans G Erikson, Ann-Sofie Persson, Anders Åkerlund, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Britt Louise Agrell och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Linn Berglin, Kjerstin Sörngård Thulin, Christer Björk, Elisabeth Rydström, Kerstin Bodell, Bo Lindell, Kekke Paulsson, Monica Karlsson, Anna Ekström, Lilian Sjölund, Berit Simonsson och Berth Löndahl.

Biskoparna Antje Jackelén och Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Mot bakgrund av den nationella pilotutbildningen som genomfördes i varje stift 2012 med efterföljande avrapportering av hur vidare utbildning planerats i stiftet, dvs på församlingsnivå, menar vi att arbetet till största delen redan genomförts eller pågår på många håll i landet inom Svenska kyrkan. Utöver detta finns sedan 2008 möjligheten till HBT-certifiering genom RFSL (Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter).

Med stöd av ovanstående reserverar vi oss mot beslutet.

Helena Nordvall, Hans G Erikson och Kristina Sandström

Reservation 2

Jag ansluter mig till reservation nr 1.

Marianne Kronbäck

Särskild mening

HBT-certifiering erbjuds av RFSL. Vid genomgång av deras hemsida framgår att RFSL på många punkter har en syn på sex och samlevnad, som undertecknade inte kan dela, varför vi menar att motionen bör avslås.

Ett par korta exempel hämtade från hemsidan RFSL Ungdom, vars uppfattningar vi inte kan dela:

Normer kring sex säger förstås ingenting om hur människor verkligen har sex. Folk har sex med flera samtidigt, med personer de just träffat, har sex genom smekningar eller väljer att inte ha sex överhuvudtaget. Inget av det här är något fel eller konstigt – tvärtom är allt sex som känns bra för alla inblandade något bra som man ska njuta av!

Det är viktigt att komma ihåg att när två eller fler personer har sex är det alla inblandades ansvar att sexet är ömsesidigt.

Berit Simonsson och Berth Löndahl